

החוק לצמצום השימוש במזומן

יום עיון, 23/7/2019

חזי כאלו
מנכ"ל בנק ישראל

מגמות והתפתחויות בשוק הפיננסי בעולם (לרבות בישראל)

- גידול בהיקף המסחר האלקטרוני.
- כניסה של שחקנים חדשים ומודולים עסקיים חדשים.
- מעבר לכלכלה דיגיטלית.
- כניסת חברות פינטק לתחום השווקים הפיננסיים.
- הקמה של בנקים וירטואליים חוצי גבולות.
- גיוון של שירותים פיננסיים – לא עוד בנק אחד שמספק את כל השירותים.

- חשיבות הסטנדרטיזציה בשוק הפיננסי (תפקיד בנק ישראל)
- הרחבת הסטנדרטיזציה והתקינה הבינלאומית בתחומים הפיננסיים.
- רגולציה פחות הדוקה על שחקנים חוץ בנקאיים חדשים (PSD2).
- REGTECH – ארגונים פיננסיים מיישמים טכנולוגיות שמאפשרות לעמוד ברגולציה בצורה קלה יותר.
- SUPTECH - שיטות חדשניות להוצאת רגולציה לשוק.
- תקנות GDPR – הגנת הפרטיות.

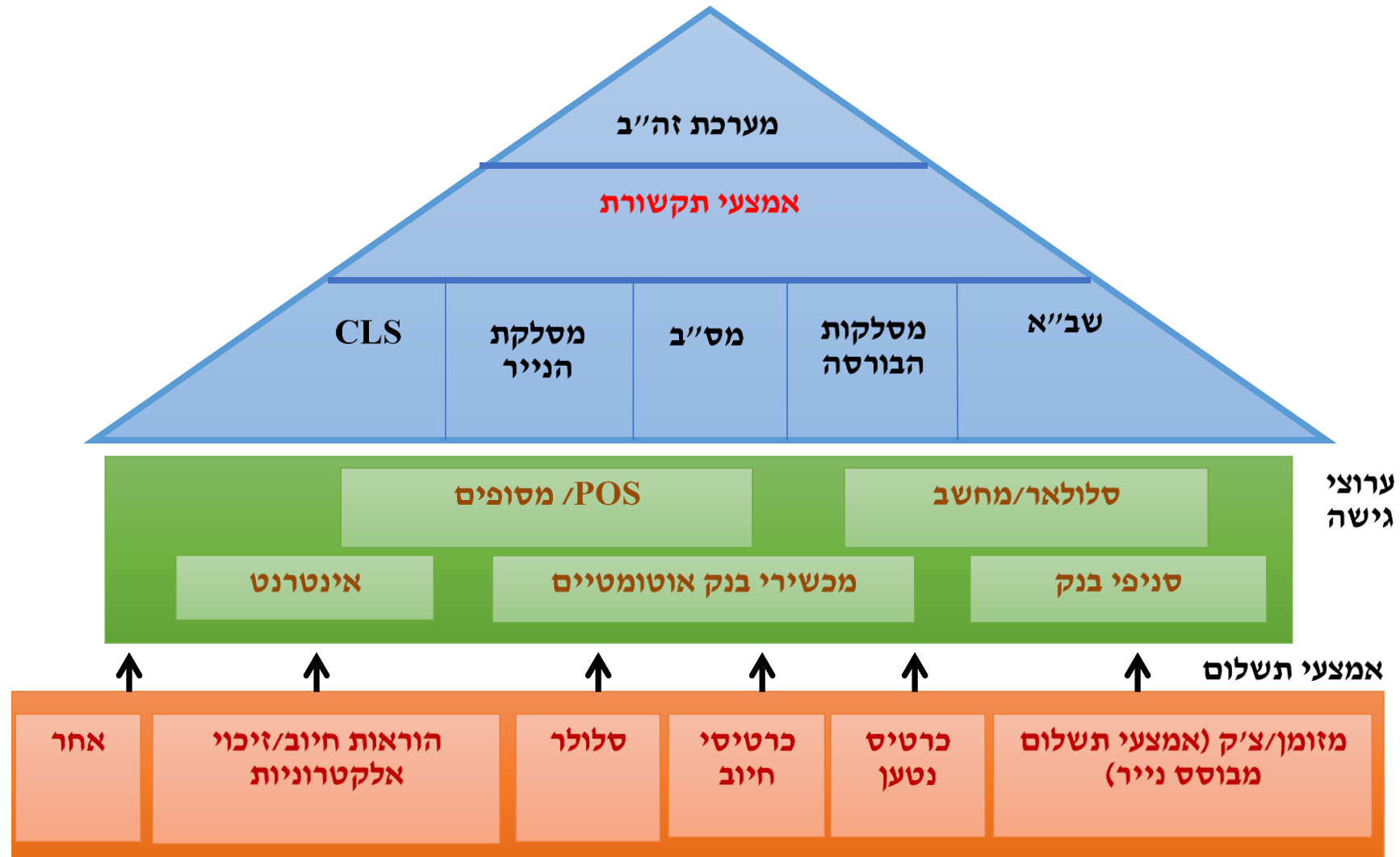
תמורות ורפורמות בשוק הפיננסי בישראל

פעילויות ורפורמות מרכזיות לטובת הלקוח – בשוק הבנקאות

 <p>קידום חדשנות במערכת הפיננסית</p>	 <p>קידום התחרות והיעילות בבנקים לטובת הלקוחות</p>	 <p>הגנה על הלקוח הבנקאי</p>	 <p>יציבות – שמירה על כספי המפקידים</p>
הסרת חסמים למעבר לפעילות דיגיטלית	יישום הרפורמה להגברת התחרות	טיפול באלפי פניות ציבור בשנה והכרעה במחלוקות	ביצוע הערכת סיכונים כוללת בבנקים
המשך מתן הקלות בפתיחת חשבון בנק באופן דיגיטלי	הסרת חסמי רגולציה להקמת בנק חדש	הגברת פעולות האכיפה בנושאים צרכניים	חיזוק ניהול סיכוני הסייבר והטכנולוגיה
יצירת תשתית להגשת ערביות באופן דיגיטלי	הפרדת חברות כרטיסי אשראי	שיפור הליכי שיווק יזום של אשראי צרכני	ביצוע ביקורות ואכיפה לשמירה על היציבות והממשל התאגידי
הסרת חסמים למעבר לטכנולוגיית ענן	הסרת חסם מחשוב לבנק חדש	הפחתת עמלות לעסקים קטנים	חיזוק ניהול הסיכונים באשראי צרכני
קידום פרויקט בנקאות פתוחה – הקלה על העברת מידע לצדדים שלישיים לבקשת לקוח	ביצוע ופרסום סקר שביעות רצון מהשירות הבנקאי	הגברת מודעות פיננסית לציבור וליווי אזרחים ותיקים במעבר לדיגיטל	חיזוק ניהול הסיכונים בתחום המאבק בהלבנת הון ומימון טרור
קידום הטמעת טכנולוגיה מתקדמת וחדשנית בתחום התשלומים	קידום פרויקט להקלת מעבר מבנק לבנק באופן דיגיטלי	פישוט הסכמי אשראי	הידוק הבקרה על ניהול הבנקים בשלוחות בחו"ל
	קידום התחרות בתחום הסליקה	סיוע לאוכלוסיות ייעודיות (קשישים, עולים חדשים, נשים מוכות)	

מרכיבי מערך התשלומים בישראל

חוק צמצום השימוש במזומן

הקשר בין הכלכלה השחורה והלבנת הון לבין
היקף השימוש במזומן וסיחור צ'קים נגזר
מהקלות בה מתאפשר השימוש באמצעי תשלום
אלו ללא פיקוח ותיעוד

על רקע זה גובש מתווה לצמצום השימוש במזומן
ובהסבת צ'קים ולעידוד השימוש באמצעי תשלום
אלקטרוניים מתקדמים

✓ החוק חוקק על ידי הממשלה ביוזמת רשות המיסים ונכנס

לתוקף ב- 1/1/2019

✓ חובת הבנקים ליישם את החוק בכל הקשור בפירעון הצ'קים

החלה ב- 1/7/2019

✓ בנק ישראל הוביל את היישום במערכת הבנקאית וכן פעל

להנגשת החוק בכל הקשור בצ'קים לציבור הרחב באמצעות

שינוי מבנה הצ'ק, ובאמצעות מסע הסברה רחב הכולל:

✓ קמפיין פרסומי בדיגיטל ובטלוויזיה

✓ ימי עיון לציבור הרחב

✓ הסברה לגופים המקצועיים – רו"ח, עו"ד, יועצי מס, איגודים שונים ועוד

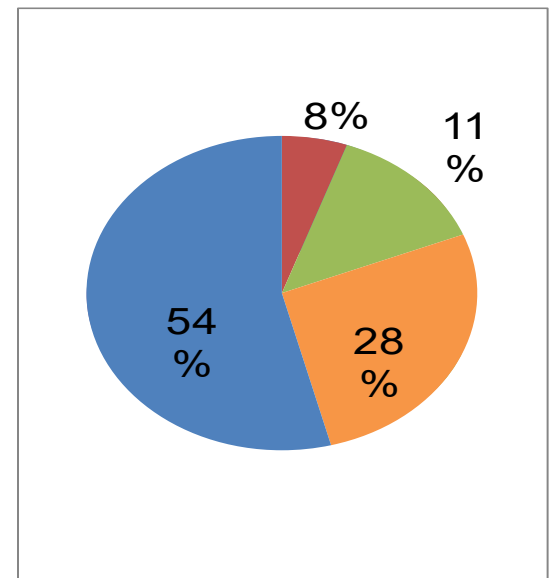
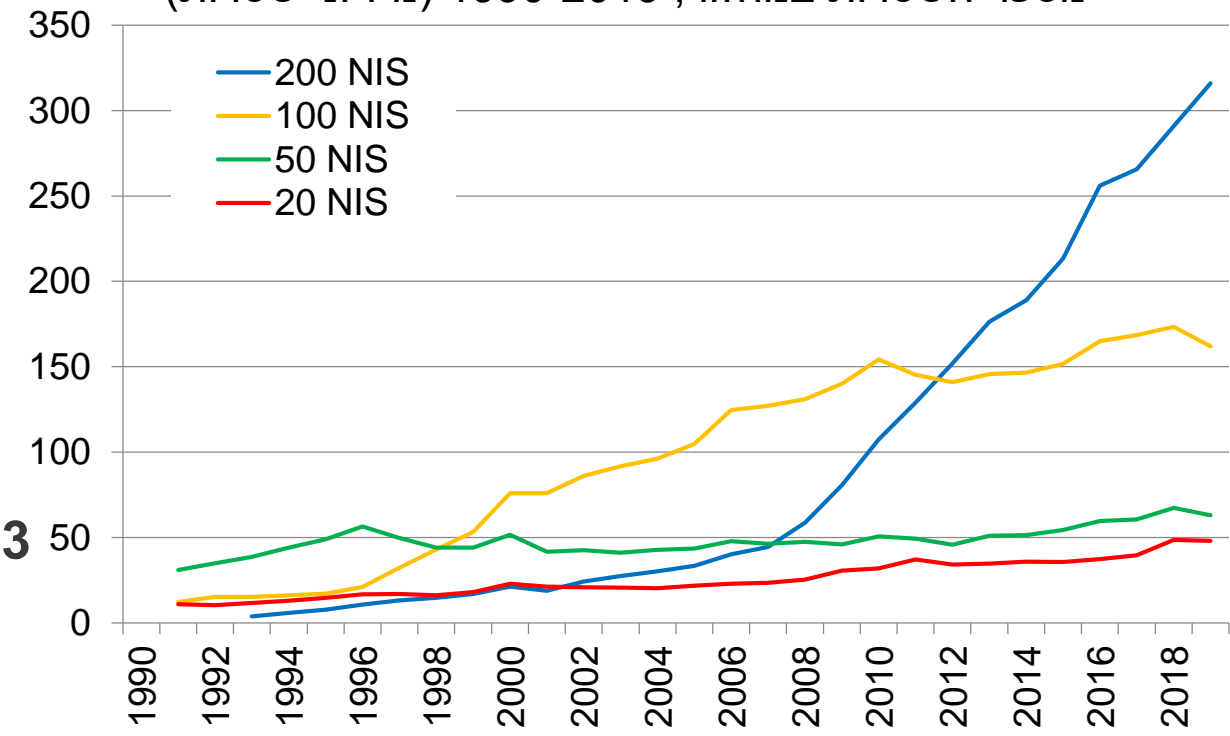
✓ הנגשת המידע המלא באתר האינטרנט של הבנק

✓ ומתן מענה ספציפי למגזרים מיוחדים

592 מיליוני שטרות במחזור בשווי של 87 מיליארדי ש"ח

מספר השטרות במחזור, 1990-2019 (מיליוני שטרות)

מאגר נתוני אשראי

חוק נתוני אשראי, התשע"ו 2016

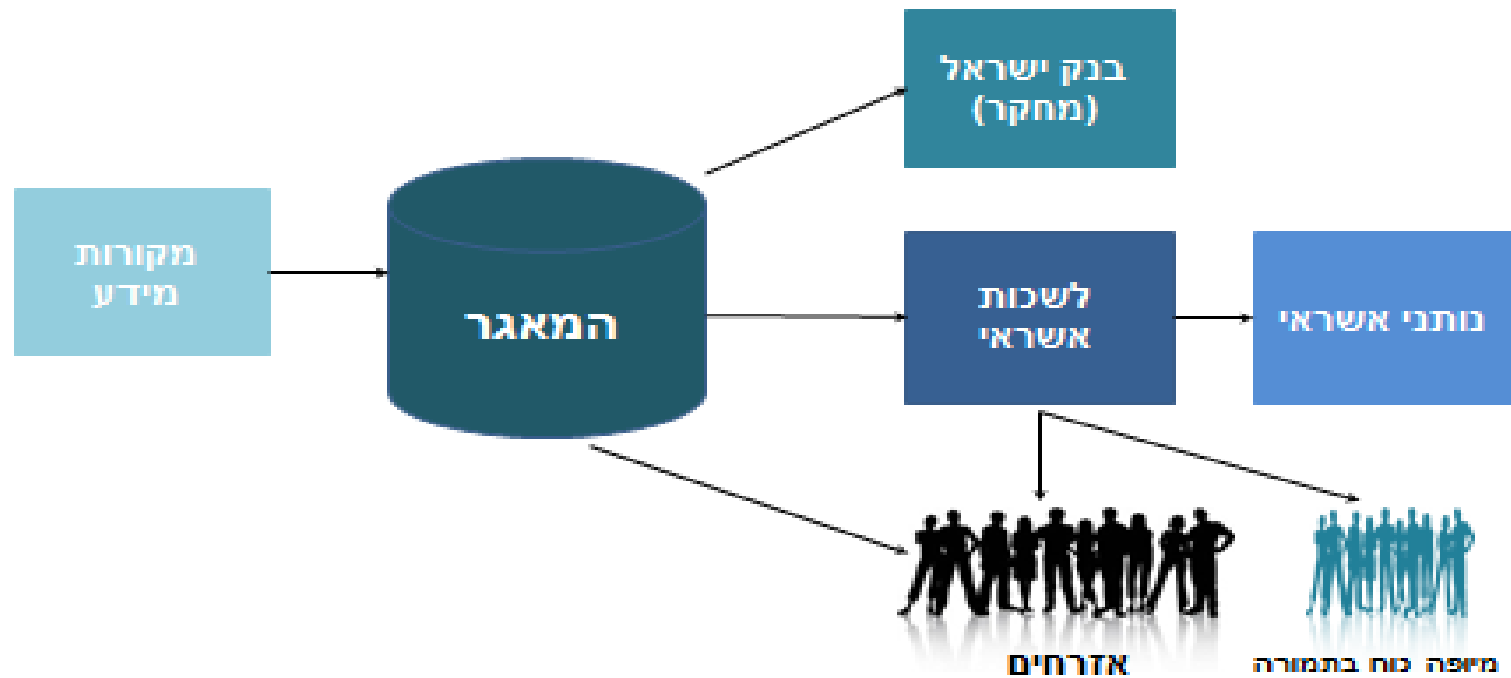
- הגברת התחרות בשוק האשראי הקמעונאי
- הרחבת הנגישות לאשראי
- צמצום האפליה במתן האשראי
- יצירת בסיס מידע לא מזוהה שימש את בנק ישראל לביצוע תפקידיו

מטרות החוק

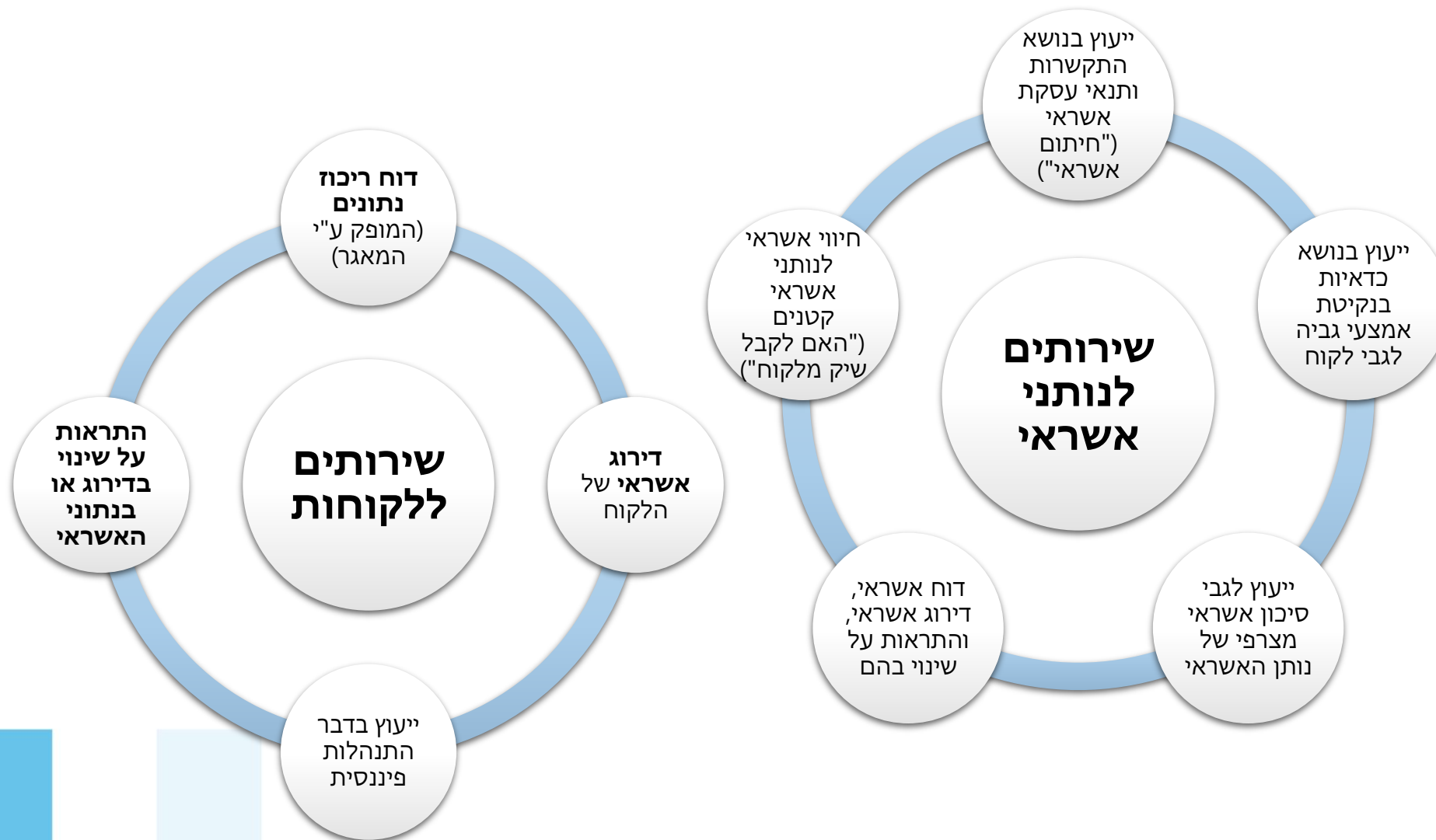
- הסדר חדש וכולל לשיתוף בנתוני אשראי המבטל הסדר הקודם
- הקמת מאגר מידע מרכזי בבנק ישראל תוך ממשקים להעברת מידע באמצעות לשכות אשראי פרטיות (מודל מעורב: ציבורי-פרטי)
- הסדרת איסוף מידע חיובי ומידע שלילי
- ספקי המידע מחויבים להעביר מידע למאגר המרכזי
- הגדרת סמכויות לאסדרה ופיקוח על ספקי מידע ומשתמשים במידע
- איזון בין זכותו של אדם לפרטיות המידע לגביו לבין תכליות הסדר השיתוף במידע

השפעות החוק

השחקנים המרכזיים על פי החוק

שירותים הניתנים על ידי לשכות האשראי

התועלות הציבוריות ממאגר מרכזי לנתוני אשראי

- שיפור ההתנהלות הפיננסית של משקי הבית
- שיפור כוחו של הצרכן הפיננסי מול ספקי האשראי

העצמת יכולותיו של משק הבית לעשות שימוש במידע לטובתו

- שיפור זמינות אשראי לרבות ע"י פלטפורמות חדשות (כגון: P2P)
- מניעת אפליה במתן אשראי

תשתית לתחרות, הוגנות וחדשנות באשראי הקמעונאי

- הפחתת כשלי אשראי בתיקי מלווים
- חיזוק היציבות של נותני האשראי

חיזוק יכולותיהם של מלווים לנהל את סיכון האשראי

- הבנת תהליכים כלכליים-חברתיים (מינוף, קשיי פירעון)
- גיבוש מדיניות שתתמוך בצמיחה כלכלית, ביציבות פיננסית והפחתת פערים חברתיים

יצירת בסיס מידע רחב ואיכותי לצורך מילוי תפקידי בנק ישראל

סיכוני המהפכה הדיגיטלית

➤ סיכוני סייבר משמעותיים:

- אירועי דלף משמעותיים

- **Financial and economic crime**

- פגיעה בשירות הבנקאי

- הונאות נגד לקוחות (פישינג / גנבת זהות)

- גניבת כספים ממכשירים אוטומטיים

- סיכוני מוניטין לבנקים המרכזיים

- כשלים ושיבושים טכנולוגיים

➤ הדרה פיננסית לאוכלוסיות חלשות

➤ אימוץ מהיר של טכנולוגיות מתקדמות

בהקפים גבוהים

תודה THANK YOU شكرا جزيلًا

